

**Алімпіяда па беларускай
мове і літаратуры
8 клас**

Заданне 1 Утварыць ад прапанаваных слоў пры дапамозе ўказаных суфіксаў новыя лексічныя адзінкі.

Лёд + ян - _____ Волька + ы н - _____

Дрэва + ян - _____ Агонь + ік - _____

Тлушч + е(ць) - _____ Ватэрпола + іст - _____

Хлопец + ук - _____ Казка + н - _____

Пекла + н - _____ Воск + ы н - _____

Заданне 2. Падкрэсліць словы, якія складаюцца з пяці марфем.

Нагаварыцца, абагравальнік, абясцэньваць, раздвоены, затуханне, абясшкодзіць, аб'яўляцца, паўнаводны, паслабленне, вывучаны, нарасказваць.

Заданне 3. Разам з нумарам сказа выпісаць выдзеленае слова і напісаць, да якой часціны мовы яно адносіцца.

1. Вось так яно часам бывае, **што** у сумятлівым жыцці мінаем і не заўважаем красы сваіх родных мясцін.

2. Я ўспамінаю сыраежкі, **што** мы пяклі.

3. **Вакол** ляжала маўклівае пустое поле.

4. **Вакол** старога графскага саду і парку шуміць калгасная збажына.

5. **І** шыла, **і** мыла, **і** прала, **і** ткала - усё языком.

6. **І калі** ты ўжо сур'ёзным чалавекам станеш?

7. **Нягледзячы** на трывожны час, рынак жыве сваім звычайным жыццём.

8. Да сягоння жыве памяць аб злым гэтым дусе на ўсёй **чыста** Украіне і на Беларусі.

Заданне 4 З улікам асаблівасцей словаўтварэння ў кожным радзе знайсці чацвёртае “лішняе” і падкрэсліць яго. Абгрунтаваць свой выбар.

1. Драбніца, кісліца, сальніца, цяпліца.

2. Падгалосак, падзагаловак, падлесак, падпасак.

3. Громаадвод, законапраект, лесастэп, торфабрыкет.

4. Безаблічны, безбілетны, бездакорны, бездухоўны.

5. Аб'ездзіць, абкасіць, абмакнуць, абмежаваць.

Заданне 5. Перакласці рускамоўныя словазлучэнні на беларускую мову адным словам.

Одной рукой - _____ Доброй ночи -

Голыми руками - _____ Каждый день -

Обеими руками - _____ Каждое утро -

На босу ногу - _____ Каждую неделю -

Заданне 6. Суаднесці прозвішчы беларускіх вучоных з адпаведнымі характарыстыкамі.

1. В. Рагойша	1. аўтар “Беларускай граматыкі для школ” (Вільня, 1918), адзін з першых нармалізатараў беларускага правапісу
2. Б. Тарашкевіч	2. аўтар “Слоўніка сінонімаў і блізказначных слоў”

3.А.Булыка	3.аўтар “Фразеалагічнага слоўніка беларускай мовы”
4.М.Клышка	4.Адзін з першых даследчыкаў беларускай мовы і літаратуры, бацька беларусазнаўства, аўтар “Беларусаў”
5.І.Лепешаў	5.аўтар “Слоўніка іншамоўных слоў”
6.Л.М.Шакун	6.сааўтар “Марфемнага слоўніка беларускай мовы”
7.Я.Ф.Карскі	7.аўтар “Паэтычнага слоўніка”

Заданне 7. Патлумачыць значэнне слоў, выпісаных з вучэбнага дапаможніка “Беларуская літаратура” для 8 класа.

Інсургент - _____ Нерат - _____

Брэцёр - _____ Ягдташ - _____

Старык - _____ Прысак - _____

Цывільны - _____ Гмах - _____

Заданне 8. Назваць усе квадры Месяца. Патлумачыць, чаму яны так называюцца?

Заданне 9. Дадзены азначэнні жанраў юрыдычнага падстылю. На месцы пропуску запісаць назвы гэтых жанраў.

1. Асноўны закон дзяржавы, які вызначае асновы грамадскага і дзяржаўнага ладу, сістэму дзяржаўных органаў, правы і абавязкі грамадзян - _____.

2. Звод законаў - _____.

3. Пастанова дзяржаўнай улады, якая мае найвышэйшую юрыдычную сілу - _____.

4.Пастанова вярхоўнай улады - _____ .